

MAGYAR ÉLETÜNK KÉRDÉSEI

Mi készül Erdélyben?

A visszatért erdélyi részek gazdasági életének újjáépítését a közben fejlődő világtörténelmi események kétségkívül új lendülettel gyorsították meg az elmúlt hetekben. A magyar hitvallástudat érezhetőleg hatja át a lelkeket az idegen elnyomás alól szabadult területek mindegyik munkavonalán és bármint szerteágazóak a feladatok, amelyekkel napról-napra és hétről-hétre meg kell birkózni, a munka akaratja és elötudatossága egységes tömeggé kovásolja a különböző munkafrontokat, mert egyformán áthatja őket a jól végzett feladat diadalának hite.

A kisipari gépségély-akció az erdélyi kézműipar új eseménye. Az Erdélyi Gazdasági Tanács jelentette be a kormányhoz azt az elhatározást, hogy az anyaországban kitűnő iparfejlesztési eredményekhez vezetett ipari gépségély-akcióit rövidesen kiterjesztik a hazatért erdélyi részek kisipari munkaterületeire is. El nem képzelhető az a gazdaságpolitikai jelentősége ennek, amidőn igen jól tudjuk, hogy az elmúlt 22 esztendő alatt minő veszteséget szenvedett éppen az erdélyi kisiparosság, amely — kellő foglalkoztatottság hiányában — nemcsak elszegényedett, de arra kényszerült, hogy ipari jogviszonyát visszavádjára és munkagépeit értékesítve tartsa fenn magát. Ugy módon a legkiválóbb magyar társadalmi réteg: az erdélyi magyar kisiparosság sodródott lassan a gazdasági elkallódás lejtőjén. Ezt a folyamatot állította meg a sorsfordulat s most megkezdődik az elárvult kisipari műhelyek benépesítése is. Rövidesen újra munkába állhatnak a szabók, cipészek, szabászok, a kézműipar különféle műveisei, mert a kormány kisipari gépségély-akciója nemcsak munkagépekhez, hanem általuk újra kenyérhez juttatja őket. S ezzel megindul az erdélyi magyar kisipar új, virágzó, nagyarávutott fejlődésének korszaka is.

Mint ismeretes, a székelységelgata vármegyéken az Egészségpolitikai Szervezet útján a kormány rövidesen megkezdte a kiházasítási kölcsönök folyósítását is, 400—400 pengő kiházasítási kölcsönt juttatva az arra érdemes fiatal székely mátkapárok részére. Ezzel a kis tőkével egy-egy székely család alapítását teszi lehetővé gazdasági alapon a kormány. A kölcsön hosszú lejáratú és igen olcsó kamattal törleszhető; de minden megszületett gyermek után egy bizonyos részét örökre elengedik. Négy gyermek megszületése után a 400 pengő tartozást az állam véglegesen elengedi. Erthető, hogy az akció iránt milyen nagy és lelkes érdeklődés nyilatkozik meg mindenfelé. Az Erdélyi Gazdasági Tanács a kiházasítási kölcsönök folyósításának megkezdése előtt most azzal a javaslattal fordult a kormányhoz, hogy hasonló kölcsönakciókat szervezzenek az erdélyi szörványvidékeken is. Azokon a helyeken, ahol a magyar lakosság elnemzetlenítési folyamatát idegen agitátorok készítették a múltban elő, vagy ahol a magyar ősi lakosság elnéptelenedett. Ezek a szörványvidékeken meg kell erősíteni újra a honfoglaló ezeréves magyar faj életfaját.

Az ipari szakoktatás új korszaka még az év őszén beköszönt az erdélyi területeken. Mint ismeretes, az erdélyi megyékben az ipariskolákat, a tanoncotthonokat a politika eszközeiként kívánta felhasználni a megszálló hatalom és ennek folytán magyar iparostanoncokat nem vettek fel az iskolákba, otthonokba, mert nem volt kívánatos részére, hogy az erdélyi

magyar ifjú továbbra is nyomába léphessen a múlt erdélyi magyar kisipar nemzedékeinek. Most már a múlté. Az ipari szakiskolákat, tanoncotthonokat a magyar közoktatásügyi kormány vette a kezébe és megterette a szükséges intézkedéseket, hogy ezek az épületek újra mielőbb benépesüljenek s a bizantinus stílus falak között a magyar pezsztülön föl, melynek helyébe az idegen épületek épültek. Kolozsvárott, Nagyváradon, Máramarogeten, Szatmárnémetiben, Marosvásárhelyen és Nagyenyeden nyílnak meg ősszel a középfokú ipari szakiskolák, amelyek falai között az erdélyi magyar kézműipar új nemzedékei indulnak győzelmesen a jövő felé. A szakipari közpiskolák a városokban Erdélyben is középiskolai bizonyítványt, egyenlő értékű bizonyítványokat adnak ki és az oktatásügyi kormányhoz gondja lesz rá, hogy a tárgyak mellé az általános műveltség korszerű tárgyaihoz is megfelelő mennyiségű ismereteket lehessenek a magyar Erdély új kézműiparosai nemzedékei.

A székely háziipar ugyancsak nagy lehetőség előtt áll a mai háborús viszonyok közepette is. A magyar háziipar ekkéit, mint ismeretes, Németország piacain értékesítjük és a jövőre is mintegy félmillió pengő értékű népművészeti holmit kötöttek le a metországi kereskedők, csak le kell szállítani. Ebbe a rendelésre komoly művészeti cikkekekkel rendelkezők be ma már az erdélyi részek háziiparosaik eltekinthe világhírű kalotaszegi, háromszéki, székelyföldi cseréptárgyaiktól, igen fontos szerepet vár a kosár- és a gyöngyöző háziiparunkra is, amelyekben az erdélyi háziipar ugyancsak jeleskedik.

Az árvízmentesítési munkák a Szamos és a Tisza mentén ugyancsak eredményesen folynak. A székelységi sajtóságos a helyzet azonban a Szilágysábközépségi szélén, ahol az Erdélyi falvakat a ramaroszigetig húzó román erődítmény-tervezéssel talajszárazkaldási viszonyai köztében még ma is mintegy 25.000 hold kintit földet tart megszállás alatt a talajvíz könnyen felédézett veszedelme. A hirdető "erdővonal" csupán az emléke s pár romja áll még fenn, tankelhárító árkok annál pusztítóbbanak bizonyultak, mert nemcsak a talajvizet gyűjtik össze, nem megátallják azok természetes lefolyási folyamatát is. Az erdélyi gazdasági körök a vízzel fertőzött termőföldek vízmentesítése érdekében a megfelelő tervek kidolgozták és megvalósításuk végett a kormány illetékes tisztségű elé terjesztették.

Az erdélyi mezőgazdasági fejlettségéről az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet június-vegi közgyűlésén nyújtott szívetmelegítően jóleső képet. A márciusi döntés napjára Erdély e nagymúltú mezőgazdasági szervezetének 563 gazdaköre volt s a döntés óta lezárkadt 188 gazdakör helyébe az elmúlt hat negyedév alatt 208 új gazdakör alakult a magyar erdélyi részekben. Az EMGE szervezeteit igen szerző módon egészíti ki az újra életre hívott Erdélyi Kirendeltég, amely a kormány központi munkái szerint illeszti be Erdély mezőgazdaságát a magyar gazdaság mezőgazdasági munkába.

Dr. Gelei József, az unitárius egyház főgondnoka

Közelebbről lapunkban méltattuk az unitáriusok megválasztott új püspökét: Józsan Miklós volt pesti unitárius püspöki vikáriust. Úgy érezzük, ezúttal meg kell emlékezzünk az unitárius egyház új főgondnokáról, dr. Gelei József egyetemi tanáról, akit Józsan Miklós püspökkel egy időben vá-

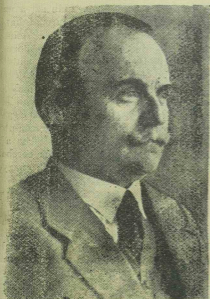
Nem osada, hogy az unitáriusok közvéleménye parancsoló szükségéeként azt a férfit ültette az egyház világi elnöki székébe, aki a magyar életben, a magyar szellemben már olyan jelentős munkát végzett. Egy ilyen hatalmas szellemi erő, mint a dr. Gelei József professzoré, párosulva a szív belsejé jóságával és nemességével s a szívós székely akarat csodát művelő kitartásával, az unitárius egyház élén nemcsak egyháznak, hanem nemzetének is sok jót tehet.

Dr. Gelei József főgondnok arkosai székely szülök gyermeke. Ez a név nem ismeretlen Erdély történetében. Arkosi Gelei Benedek a XVII. század közepe táján a páduai egyetemen kiváló nevet hagyott hátra s „Istenes elmélkedései“-t az unitáriusok a zord időkben sokáig olvasták, imádságai mellett sok szív új erőt nyert. Ő maga mint anyagiakban nem bővelkedő tanuló küzdötte fel magát a tudomány magaslatára. Dr. Apáthy István európai hírnevet méltán kiérdemelt intézetében volt tanársegéd, aztán adjunktus, míg a szomorú emlékezetű román uralom bekövetkezte alkalmával elhagyta az egyetemet és az unitárius gimnáziumnak lett tanára 1924-ig. Ekkor a szegedi egyetem a meghalt Apáthy István örökébe hívta meg.

A Magyar Tudományos Akadémia is fölismerete kiváló tudományos értékét. Még erdélyben léte alatt, egész fiatal korában levelező tagjává, később pedig rendes tagjává választotta. Törhetetlen hittel várta az időt, midőn a Ferencz József Tudományegyetem Szegedről visszatér s akkor Erdély fővárosában folytathatja azt a munkát, amit nemzetünk balsorsa miatt Szegeden kellett teljesítenie.

Most az ildott idő, alkalom és lehetőség elérkezett. Az erdélyi magyar élet örömmel fogadja dr. Gelei Józsefnek, a nagy magyar tudósnak, mint az unitárius egyház főgondnokának működését.

(—i —l)



Dr. Gelei József.

...tattak meg főgondnoknak. Annyival inkább is...
...ségünk ez a megemlékezés, mert dr. Gelei Jó...
...s a „Magyar Nép“-nek megindulásakor egyik...
... munkatársa volt s csak 1924-ben, Szegedre...
...etemi tanárnak történt távozása folytán szakadt...
... lapunknak a vele való bensőséges kapcsolata...
...kor visszatért a kolozsvári egyetemmel Erdélybe...
...ndjárt egy páratlan értékű könyvvel: a „Merre ha...
...ajunk!“ cíművel ajándékozta meg a magyar kö...
...ségeit.

*Zrinyi Miklós a költő
mondja:*

Szükséges azért, hogy a magyar nemzet, ha magának és utódainak megmaradását kíván, tartson fegyvert kezében, s a hadsereg minden szempillantásban oda meheszen, ahová szükség kívánja... Tennünk kell arról, hogy a vítérlő nép fogyatkozása miatt ne kényszeríttessék kóborolni, hanem meglegyen a kenyere.

A „Magyar Nép“ külpolitikai szemléje



Mi következik? A francia gyarmati hadsereg hősi ellenállása után nyomorúságos túlerővel egy havi küzdelem után Anglia elfoglalta Szíriát. Franciaország fegyvernagyvást kötött, de politikai jogait mindenben fenntartotta Szíriára. Most már önként felvetődik a kérdés, hogy mit akar Anglia a szíriai „győzelem“ után? Akik a közeli világpolitikai viszonylatával ismerősek, azok arra gondolnak, hogy Anglia Szíria után Iránra teszi rá a kezét, miután Irakot szintén sikerült térdre kényszeríteni, lévén ez a két ország térszomszédos egymással, amint a mellékelt térkép világosan mutatja. Csakhogy van egy kis baj a számításban. Azaz, hogy kettő is van. Az egyik baj az, hogy Irán Törökországgal és Oroszországgal határos. Törökország magatartása végkép kialakult a most folyó világméretű küzdelemben. Nem is kétséges, hogy Törökország barátságos semlegeségeért megkapja a maga jutalmát a háború végével. A Dardanellák, (a Bosporus-szoros) melyre a Szovjetnek a Fekete-tenger uralma miatt olyan nagyon fáj a foga, mindenesetre az övé marad, s ezzel az európai Törökország szerepe biztosítva van. Hogy aztán a Szovjet felszámolása után kap-e valamit a régi Oroszországból, az a jövő kérdése, de máris nagyon valószínű, hogy semlegeségét nem adta ingyen. Ami Oroszországot illeti, előtünk játszódik le az Európát rettegésben tartó bolsevizmus megsemmisítése, mely most már igazán csak idő kérdése. Ilyen körülmények között kényes dolog volna Angliának Irán nyugalmát megbolygatni. Ezt se Törökország, se Németország nem nézné öberakott kezekkel. De egyébként is, nem egyszer hangoztattuk, hogy a háború sorsa nem ott dől el, ahol az angolok akarják, hanem ott, ahol a német birodalom az erre alkalmas helyet kijelöli. Ezt pedig Anglia is meg fogja tudni. Az Iránnal való kísérletezés tehát hárbavezetett fáradság.

Egy havi beszámoló, Rendkívül érdekes és fontos országos összefoglalást adott a német hadvezetőség

a Szovjet elleni hadjárat egy havi eredményéről. Itt az összefoglalás a világtörténelem legnagyobb hadseregének szédítő méreteivel dolgozik, s az eredményt amiről beszámol, méltó ahhoz a küzdelemhez, mely kilencmillió katonát között folyik. Ebben a beszámolóban talán a legfontosabb katonailag az a megállapítás, hogy a Szovjet hadsereg szárazföldön (levegőben hallatlan és pótolhatatlan veszteségeket szenvedett. Ez önként vonja maga után azt a második megállapítást, hogy a Szovjet európai határai felé nincs többé összefüggő védelmi vonal, miután a német hadsereg a Sztalin-vonalat végleg elsősorította. A harmadik megállapítás a belső bomlásra mutat rá, amikor azt mondja, hogy a Szovjet vezetőségében heves vitázás dől, nemkülönben a szovjet hadseregben is, melynek vége csak a feltartóztatatlan katonai összeomlás lehet. A beszámoló negyedik megállapítása szerint a szovjet katonai vezetőség már utolsó tartalékait is hadbavetette, míg ezzel szemben a német hadsereg nagyrészt még nem is dobta harcra. A beszámoló azzal zárul, hogy a bolsevisták nagyobb seregeiről sok helyen körülzárták, melyekre így vagy a megadás, vagy a teljes megsemmisülés vár. Ezekhez a megsemmisítő tettekhez pompásan idomul az is, hogy London és Washington ma is csak csábító ígéretekkel van. Egyfelől rokonszenvevő biztositják a vonagló orosz óriást, másfelől szabadjára engedik garázdálkodni a saját hazai kommunisztákat, akik most már akadálytalanul dolgozhatnak a bolsevizmus mellett. Ez pedig az öngyilkosság határos. Hogy is mondta annakidején az angol miniszterelnök: „A Szovjetunió néhány moszkovai bitang szolgálatában áll a pokoli hatalom, melynek birtokosai a művelt világot barbárságra akarják tassarítani.“ Ezt a pokoli hatalmat engedik most Angliának és Amerikának garázdálkodni. Örüljenek egymásnak.

Új háborús tér, Előrelátható volt, hogy Japán előbb-utóbb beavatkozik ebbe a konfliktusba, mert Amerika háborús készülődése, amint a jelek már előre mutatták, nemcsak Európának, de Japánnak is szólt. Amerika úgy tett, mint a sanda mészáros szokatlan: ide néznek és oda vágnak. Amerika Anglia segítségének nagy lendületével harsogtatta a világot, hogy átterelje a figyelmet arról, amiről valójában készül. Amikor arra készül, hogy a világtengeren egyik hatalmas versenytársával, Japánnal leszámoljon. Erre ezt az időt tartja alkalmasnak, amikor Anglia a német öklől csapásai alatt vérzik. Japán Kinával van elfoglalva. Csakhogy Japán esett a fejelgyára. Ő megkapta a maga helyét a nagy konfliktusban, amikor a tengelyhatalmak oldalára állott. Ez a beavatkozás azonban csak látszólag hosszabbítja meg a háborút, mert valójában siettetti az oroszok feletti német győzelmet és közelebb hozza Németországot ahhoz a lehetőséghöz, hogy mielőbb megkezdje Angliával a végleges leszámolást.

Nemzetvédelmi népbiztosok Sztafin ellett. Sztafinnak nemzetvédelmi épbitossá történt kinevezésével még em érték véget a változások a Szovj legfőbb hadvezetőségében. Stockolmi jelentés szerint a Szovjet leglsőbb tanácsa három tábornokot, észerint Szedovenko, Szigarész és rnovl tábornokot helyettes nemzetvédelmi népbiztosokká fevezte ki és gyuttal felhatalmazta őket Sztafinak, mint nemzetvédelmi népbiztosok helyettesítésére. Illetékes német slyen és a német sajtóban is élénk gyelmet keltettek a Szovjet hadvezetőségben végrehajtott változások.

Az „angol ügynökök és a királyi euekillek” ellen. Wheeler szenátor szenátus vitájában azt kívánta, hogy utasítsák ki az országból az angol ügynököket és királyi menelletteket”. Az angol hírvörök — mondta Wheeler — arra szólították fel merikát: küldjön csapatokat a harcrré és követelték, hogy a kongresszus teljesítse kötelességét és az egyesült Államok lépjen be a háborúba. Knox, Ickes, Stimson és Wickard miniszterek terjesztik az angol propagandát és támogatják az angol érdeket a rágalomhadjáratot indítottak indbergh ellen.

Hol vannak az 1938-as eschszlovák határok...? Londonban jelenleg beálló tanácskozások folynak a szovjet a Benes-kormány között, Jan asaryk a vezetője ezeknek a tanácsozásoknak, melyeknek az a célja, hogy a szovjet ismerje el az 1938-as eschszlovák határokat. Ugyáltszik, a humor iránti érzék újjában nagyon félédt az angolokban. De a fiatal asaryk úr még humorosabb. Azaz, hogy ő már nem is humoros. Már evéséges.

A szövetségesek üdvözlék egymást. Sztafin „elvlárs” a szovjetek üdvözlét küldte Roosevelt úrnak, aki vizont Kalininhoz küldött válaszleviratában az orosz népet biztosította merika szimpátiáról. Ez a derűs lamfői táviratváltás mutat rá a kérdés lényegére, mert a harc nem az orosz nép ellen folyik, pusztulás az orosz népre vár, hanem a szovjetekre, az összes sajtóban kiolyeztetet házi gyilkosokkal, gyujtozó szakiparosokkal és romboló spealstákkal együtt. Az orosz nép nem

vár Roosevelt úrtól semmit, mert a Dosztojevszkij, Turgenyev, Csehov, Tolsztoj és Puskin népe már tudja, kik okozták vesztét.

Ha a Szovjet összeomlik... Az angol Dayli Mail (Déli Mál) egyik legutóbbi cikkében arról ír, hogy ha a szovjet összeomlik, annak nemcsak a reanvez lesznek végzetes kihatásai, de Nagy-Britannia is rendkívül nehéz helyzetbe jut. Részben azért, mert a felszabaduló német légi erők akkor majd akadálytalanul zudulnak a szigetországra, részben pedig azért, mert ha Németország gazdaságilag megszervezi a hatalmas szovjet birodalmat, szinte kimerítetlen erőforrára tesz szert.

Egy millió bekerített bolsevista katona. Svéd hírforrások jelentése szerint a Szentpétervár felé előnyomuló német csapatok Esztországban, körülbelül egymillió főt kitevő szovjet hadsereget zártak körül. Arra lehet számítani, hogy a foglyok száma és a szákmány még nagyobb lesz, mint amilyen a bialsztoiki nagy megsemmisítő esatában volt.

Sztafin örököse. Berlini politikai körök felhívják a figyelmet arra, hogy Sztafin egyik leghírhedtebb vérebét, a zsidó Beriját biza meg az egyre élesebben mutatkozó ellenforradalmi megmozdulások elfojtásával. Berija a GPU elsőszámu hóhéra, akinek a lelkén már eddig is millió élet szárad. Berija rendezte em annakidején a szomoru emlékü tifliszi vérfürdőt. Ha Sztafin meghal, legújabb rendelkezése szerint Berija veszi át a hatalmat. Beriját tehát moslantól kezdve foggal lehet Sztafin trónörökösének nevezni.

Jóslat Amerika jövőjéről. Downey demokrata szenátor az Associated Press szerint a szenátus hadügyi bizottságának lítkos ülésén kijelentette, hogy az Egyesült Államokra minden valószínűség szerint össze-roppanás és forradalom vár, ha továbbra is havi hárommilliárd dollárokat adnak ki fegyverkezésre. Ha a jelenlegi háborus fellendülés emulki, az Északamerikai Egyesült Államoknak hatalmas gazdasági és társadalmi bajokkal kell megküzenük.

ABLAK

Románia, a kedves szomszéd újból nagyrási mánlába esett. Bizonyos időközükben erőt vesz rajta ez a nyavalya s akkor jó időn keresztül eltart, amíg kitombolja magát. Legújában megint élvevte a krónikus baj és arról álmodozik, hogy vissza fogja állítani a Ferdinánd királyi-korabeli nagy Romániát. Hát mi jól tudjuk, mi volt az a Ferdinánd-korabeli nagyrománia. Maga a szomszéd is nagyon jól tudja, s ezért nagy a mi mulatságunk, amikor halljuk a nagy fogadkozást, a vattával bélelt pofozógép eppogásait. Elvégre nem lehet seukit se az álmodozástól eliltítani. Hát csak álmodozik a kedves szomszéd is. Mi a magunk részéről élesen figyelünk arra a zavaros álmóra és nem mulasztjuk el a kellő időt, hogy ébrenlétre térítsük, ha az álom paripái nagyon el akarnak ragadni. A kedves szomszéd egyszer, sok csalafintaság áran fel kerül a paripa hátára, mely le is hanyta magáról. Többet nem for rá felülni. Eről biztosítjuk. A paripa is, meg mi is.

Mit akarnak a zsidók háboru után? A berlini Visszhang című folyóirat Mit akarnak a zsidók a háboru után? címmel feltűntet keltő részleteket közöl az angol-amerikai zsidó szövetségről. A cikkben többek között ezt olvashatjuk:

— Az eljövendő zsidó állam nem korlátozódik Palesztina határai közé. Az elkövetkezendő békeürgyárlásban Palesztinának, mint önálló politikai államnak kell résztvennie. A legfőbb amerikai zsidó intézőség szerint a zsidó szent háboru kikialtásával harcos táborba kell tömöríteni a világon élő 17 millió zsidót.

Hogy mit akarnak a zsidók a háboru után, az az ő dolguk. De hogy mit fognak csinálni, azt majd Németország fogja megmondani.

Jönnek a szovjetkatonák — foglyoknak. A szovjet arcvonal északi szakaszán ezerszáma futottak át a szovjet katonák a német csapatokhoz. Közülük van több más tiszten kívül Vasziljevics Novikov százados is, a pétérvári hadiiskola tanára. Vallomásában érdekes dolgokat mondott el arról, miért szöknek meg csapatalktól oly tömegesen a szovjet katonák. Jól tudjuk, — mondta, — hogy sohasem hátrálhatunk meg. Ha ütközet folyik, a német csapatok és a politikai biztosok géppuskája között állunk. Ha a biztosok előt

megbízhatlannak mutatkozunk, a hadiüdvényszék elé idéznek, ha le nem mészárolnak nyomban géppuskákkal. Moneklini csak úgy lehet, hogy átfutunk, vagy fogságba jutunk. Arra a kérdésre, hogy a katonák miért nem fordulnak szembe a kegyetlen politikai biztosokkal, így válaszolt Vasziljevics százados: Nem tudnak erről a lehetőségről és jól tudják, hogy a lázadásnak már a kísérletét is halállal büntetik. A szovjetbiztosok elhitették a katonákkal, hogy a többi európai országban minden téren rosszabbak a viszonyok, mint a Szovjet-Unióban.

Romániában magánszemélyek nem kézbesíthetnek levelet, pénzt és csomagot. A román posta vezérigazgatósága rendeletet hozott arról, hogy alkalmi uton nem szabad Románia területén levelet, pénzt és csomagot kézbesíteni.

A bolgár zsidóüdvény. Bulgáriában zsidóknak tekitendő mindaz a személy, akinek egy szülője zsidó. A zsidók Bulgáriában vagyonuk után többletdójt fizetnek.

Szerbiai hivatékok hazatérése. Hivatalos közlés szerint nagyjából befejeződött az eddig szerb területen élt hivatékok hazatelepítése. Összesen körülbelül 30.000 horvát tért vissza szülőföldjére.

SZINES ABLAK

Ez is magyar katonáról mesél, a minőről a multrókról. A magyar katona mindig fertőz. Meg csinál, ha megindul. A magyar életörényös honvéd megsebesült és az ellenség részéről ki velt leve a biztos halálának vagy a fogságba jutásnak. Társa látja a sebesült bajtárs helyzetét. Nem hagyta ott. Híyenkor az izgat katonas és az igazi bajtárs élete letelegyátásával a társ seritőgére sőt. Ezt tette a magyar pilótás. Az ellenség önhős tüzének záporában leereszkedett a sebesült bajtársra, gépebe emelte és megmentette. Az életnek és a magyar hátseregnek. Ilyen katonatörvényeket nem ezet fog virágolni a mostani szűdületés méretű háború. A magyar katona halálát megvélő hátsérge, leleményessége, bajtársi hűsége mindig közmondásos volt. Akkor is, amikor egy ránevés idegen, közös hátseregben ette a "csiszár kenyérét". Mennyivel közmondásosabb most, amikor tudja, hogy az édes magyar hazáért kell verekednie. Ilyen katonatörvények mellett csak győzni lehet. Meghalni is lehet, de ebből a halálból akkor is a győzelem dicsősége fakad.

HIREK

NEGYVENÉVES FRIGY.

Magyarország Kormányzója július 22-én ünnepelte bensőséges család ünnep keretében házasságának 40-ik évfordulóját a kenderesi kastélyban. A nemzet életének nagy csatái ünnep minden esemény, ami velők és körülöttük történik. De a nemzet fia soha hűségesebb lélekkel nem tekintettek a Kormányzó és hűvöse jelé, mint a nemzeti nagy erőfeszítés e nehéz ivajban.

A Kormányzó fenkölt személye jelenti ma a magyarság egységét, s szolgálja ama vágyak beteljesülésének, melyekben hinni és bízni ő tanított meg mánket. A magyar királyok budai várpalotájában ma olyan férfi él és vigyázza a magyar nemzet sorsát, aki szembe nézett már a veszedelmekkel, a halállal, s aki elhatározó pillanatokban tétondrás nélkül meg tudja ragadni a cselekvés kezdeményését. Az általa póllalt nagy nemzeti munka elvégzésére az államkötői gondokban való hűségese alkotásra méltó segítőtársat talált hűvöseben, a legelső magyar nagyszonyban. A Kormányzó hűvöse a jöteknység anyaga, aki aszonyok lelkének meleg szeretetével váltja szemvedők gondját, s orvoslja a sebeket, melyek nemzetünk testének megcsunklása óta égtek a nemzet testén. Mindenütt jelen volt, példával serkentett és áldozatos cselekedeteire serkentette azokat akiket a sors földi jerek sokaságával ajándékozott meg.

Az első magyar ember és az első magyar nagyszony boldog házasságának 40-ik évfordulóján boldólatall és szeretettel fordul feléjük minden magyar szülő...

A rutének visszatérnek a görk. vallásra. Mármárosban a görk. ruténeket a román görög keleti papok görögkeleti vallásra térítették át. Az áttérített görk. rutének most tömegesen térnek vissza a görk. vallásra. Több községben a görk. keleti egyházak teljesen hívek nélkül maradtak és a román görög keleti lelkészek visszatértek Romániába.

Kossuth Lajos emlékkiállítás New-Yorkban. A newyorki magyar lönyváltárban Kossuth-emlékkiállítás nyílt meg. A kiállítást Kossuth Lajos nagysikerű amerikai utjának 90-ik évfordulójára alkalmából rendezték. A kiállítás 4 teremben van elhelyezve és nagyon sokan látogatják.

Sok kárt okoztak az áradások Kolozsvármegye úthálózatában. Kolozsvármegye egeresi járásában az áradások jelentős kárt tettek az úthálózatban. A vármegyei útkabban 10 ezer pengő, az Állami útkabban pedig ezer pengő kárt okoztak az áradások. Az Államépítészeti Hivatal károkat néhány nap alatt teljesen kijavította.

Háromezer ruha erdélyi gyermekeknek. Az Erdélyi Nők Országos Szövetsége gyűjtést rendezett, hogy erdélyi szegény gyermekeknek ruhával lásson el. A gyűjtés szép eredményt végződött. Háromezer ruhát gyűjtöttek össze. A kis ruhácskák szétosztása megkezdődött.

Hallgassunk levett halappal Rákóczi-induló! A Felvidék és Kassvárosának visszacsatolása emlékére valamint nemzetünknek II. Rákóczi fejedelem iránt érzett hálája kifejezésül a Kormányzó Ur annakifejlesztésére elrendelte, hogy hivatalos alkalmakkor a magyar nemzet Himnuszát folytatódólagosan a Rákóczi-induló egy részét is játszani kell. Egyes helyeken a közönség, tájkozatlanság miatt a Rákóczi-induló ütemét átval helytelen magartartást tanusít. Rákóczi-induló a magyar léleknek a magyar nemzet méltóságának és megnoagyobodott Magyarországnak öntudatának ünnepi kifejezése. Hallgassuk tehát a Rákóczi-induló ugyanolyan áhítattal és tisztelettel, mint a Himnusz. A Rákóczi-induló 1938. november 6-án történelmi hagyományainknak egyik legszébb megnyilatkozása, minden ünneplés alkalmakor és hazafias összejöveteleken a nemzeti ünnepek után mindig elhangzik.

Részegség ellen fogház. A Dánában a közelmúltban bevezetett törvény következtében, mely szerint a nyílt utcán részegen mulatók egyénekét fogházal büntetik, ötméretékben megnőtt a dán fogházal forgalma. Miután az elítéltek ellátása az államnak óriási nem vált kiadásokat okozott, szép rendezésű rendeletet hoztak, mely szerint a részegség miatt fogházra kerülő egyének saját maguk tartoznak ellátás költségeiket fizetni. Az ellátási költségeket napi két dán koronában állapították meg.

magyar kenyér ünnepe Szabad-
Julius hó 27-én nagyarányu ün-
nep keretében rendezte meg Szab-
án, a Nemzetpolitikai Szolgálat,
vidékek földmivelő népével és az
égyes Bokréta Szövetséggel a
ar kenyér ünnepeit. Az ünnepe-
a Himnusz hangjai vezették be,
gazdaküldöttség hozta az új
ar kenyeret. Ezt alkalommal
ossy László m. kir. miniszter
ünnepi beszédet mondott. A be-
után szavalt következt, majd
magyar gazda ajánlta fel meg-
nyar az új magyar kenyeret.
előt jeleket volt az új magyar
a népi megszégének ünnepe.
ünnepeket megszég és a be-
után 1200 főnyi népviseleti ru-
töltözött és különböző vidékek
öttségét magában foglaló menet
is csoportjának hódoló felvonu-
következt. Délután különböző
időnek gyöngyösbokrétái népmű-
bemutatót rendeztek a szabad-
stadionban. Az új magyar ke-
ünnepege mellett, külön-
súlyt nyer az a tény, hogy a
akerült Bácska szivében, Szab-
án állta körül gondolatban az
a nemzet először az új magyar
eret és szorított kezét a földm-
népével is. Azzal a földmivelő né-
amely nehéz és veritkes mun-
teszi a nemzet asztalára az új
eret. Az ünnepeget a rádió is
betített.

Berlini Koch-intézet jubileuma.
napokban ünnepli meg a berlini
ert Koch-intézet 50 éves fenn-
tárnak - évfordulóját. Az intézet,
nyel Robert Koch, a híres német
s alapított, elsősorban a tuber-
zis-kutatást tűzte ki céljává. Az
et első sikerét mégis a diftéria
erevögöres (tetanusz) gyógyítása
ra érte el.

atonaszkivő rádió kereszttül. A
német rádió ma a legfontosabb
jelentősebb kapcsolat a front
s otthon között. A rádió által
ehívott úgynevezett „bajlári
rádió", mely a napokban ünne-
öt századik leadását, eddig
min 90.000 hírt közvetített a
on küzdő katonák és azok
átartozói között. A közvetített
legnagyobb része az újdonsült
ona-apáknak adott hírt családji
adatos eseményeiről. Az ünne-

pélyes ötszázadik leadás alkalmából
12 holdog berlini menyasszonyt e-
ettek meg a rádió közvetítésével
fronton lévő katona-völégényekkel.

Hármas ikrek Hódmezővásárhe-
lyen. Virág Ferencnének, a hódmező-
vásárhegyi polgáriiskolai ntiszt fele-
ségének harmas ikrei születtek.
két fiu és egy leány. A csecsemők
és az anya egészségesek. A hód-
mezővásárhegyiek meleg szeretettel
veszik körül a hármas ikrek szüleit
és elhalmozók őket nemcsak jó-
kívánásokkal, hanem ajándékokkal
is. Azok, akik kutyát vagy macskát
nevelnek és félnek a gyermekáldás-
tól, a nemzet legbiztosabb fenntartó-
jától, azok hajtsák meg tisztelettel
fejüket Virágné előtt és — szálljanak
magukba...

Galíciai zsidók kiutasítása. A rend-
őrség Kispéssten nagyborszabásán razi-
diót tartott, melynek során össze-
szedték mindazokat a galíciai zsidó-
kat, akik az utóbbi időben beszivá-
rogáltak és telelepedtek a városban. A
zsidók közül többen az a közel-
multban is tevékeny szerepet játszo-
tak Kispést gazdasági életében, de
az iparrevizió során a város közigaz-
gatási ügyosztálya, megállapítva ide-
gen honosságukat, iparengedélyüket
bevonta, s a rendőrségtől kérte ki-
utasításukat. Az éjszakai razia so-
rán mintegy kilencven galíciai ke-
rül: rendőrközre.



Illyen és ehhez hasonló arabbal találkoztak a
német és magyar szövetséges katonák a fog-
ságha került eszajeti foglyok között. Ezeket
gyűjtötte össze Stalin Németország és a ke-
nyesült Európa megsemmisítésére. Mi lett
volna út teremtő Isten, ha ilyen katonákból
álló hadsereg összehívta volna a Kuván...

VAKABLAK

Nem akarjuk azt mondani, hogy
zsák a földet megtalálja, sem
azt, hogy maradt a földről, em-
bert pedig bairjáról, mert any-
nyira meg mindig vagyunk tár-
gyilagok, hogy az angol és a
bolsevista orosz közt különbe-
get tegyünk. Csak egy lélektani-
lag nem értjük meg, hogy a ké-
nyes és a jellemre annyira lü-
nyas angol, undor nélkül csak a
bolsevista Oroszország markába,
mely verőli és emberleg meg-
tudjuk érteni. A gyűlölet a teres-
tés koronájában remekül ki van
fejlődve. Az állat nem gyűlöl, de
az ember a gyűlöletet és bosszút
erénynek tekinti. Anglia gyűlöli
Németországot és a poklok ürü-
gével szövetezik, csakhogy le-
verhesse. Ez a gyűlöletet átragadt
részben Amerikára is, ahol zsidó
kapitalista politika csalódotok
német nép kiirtására számítanak.
Azt mondják, hogy a német had-
sereget le kell szerelni (!!!) a fér-
fikat terméketlenül kell, amit
20.000 orvos el is tudna végezni.
A gyűlölet rút dolog, de néha
nevetéssé válik. A német had-
sereget loszerelni? Tessék meg-
pöbölni, de ne a szónoki emel-
vényről, hanem lényegesen. Mi
azokban az hiszük, hogy ezek a
zsidók jobban félnek mint gyű-
lölnek. Mert ilyen emeletes buta-
ságot csak fölemében mond az
ember.

Egy menyasszony. — 15 völégény.

Egy nantes-i lány 22 év leforgása
alatt 15 esetben jegyezte el magát.
Hét völégénye meghalt, a többiek-
kel más egyéb különbözőbb okok-
ból hiúsult meg a házasság. A bátor
leányzó most tizenhatodszor is el-
jegyezte magát, azt azonban kikö-
tölte, hogy az esküvőnek három na-
pon belül meg kell történnie.

Spanyolország I. számú közellen-
sége. A barcelónai rendőrség elfogta
az első számú spanyol közellen-
ség néven ismert José Martorell Virgilit,
aki 1934-ig mint egy ibériai ana-
rchista főderáció szervezett bandájá-
nak feje tartotta egész Spanyolorszá-
got rettegésben. Több rendőr vesz-
tette életét ennek az elvetemült go-
nosztvőnek az üldözése közben.
1934-ben végre sikerült megfogni és
bíróság elé állítani. Büncéért, me-
lyek között számos gyilkosság is
szerepel, összbüntetés gyanánt 120
évi börtönt kapott.



GAZDASÁGI

Folyik az aratás, meg kell kezdeni a cséplést!

Az aratás most már mindenütt megkezdődött. A hegyvidéken is kasza és sarló alá értek az őszeik. Az utóbbi idők zivataros, szeles időjárása többhelyen a földre fedte a gabonákat, ez azonban a gabona minőségén nem változtat, minthogy annak szeme teljesen készen volt. Kétségtelen azonban, hogy az aratást nagyon megnehezíti az időjárásnak ez a kártétele. A lefektetett gabonákat nem lehet kaszálni, hanem sarlóval kell vágni. Ez, amint lapunkban többször rámutattunk, károsodást jelent, mert az aratás legelősebbiben és legelősebben kaszával végezhető el.

Eppen ebből a gondolatból kiindulva rámutatunk, hogy a mai gazdasági viszonyok között feltétlenül indokolt, hogy ott is, ahol eddig sarlóval végezték az aratást, kaszával arassanak. Hangulyozzuk, hogy ha a kaszával való aratás a kellő érési fok idején történik, nem jár szemvesztéssel. A kellő érési fok pedig bízánál, amint minden gazda tudja, az úgynevezett viaszos érés. A búzaszem belseje ekkor még nem lisztes, hanem körömmel benyomható, mint a viasz. Ha későbbi érési fokban aratunk, minőségileg és mennyiségileg károsodás fog származni.

A mai körülmények között a gabonának keresztben való gondozása is különös figyelemmel kell, hogy történjék. *A közellátási minisztérium felhívta a gazdaközönséget figyelmét, hogy a cséplést a lehető*

legrövidebb idő alatt meg kell kezdeni. Ha tehetősebb a kereszthez rakott gabonát, a száraz és melegebb időt kihasználva, gondosan szárogassuk és a lehető leghamarább el kell szállítani. A közellátási minisztérium rámutat arra, hogy a cséplést a lehető legrövidebb idő alatt be lehessen fejezni. A cséplésnek előbbi lebonyolítása ugyanis szükséges azért, hogy a közellátási nehézségeket le lehessen küzdeni, hogy a jelenlegi viszonyok miatt szükségessé váló honvédelmi intézkedések ne szenvedjenek hátrányt.

Még egy dolagra akarunk rámutatni. Ha a cséplés a gabona cséplés után még nedves volna, rostos és gyakori átlapatolással kell a kiszáradását előidézni. Azt minden rendelkezésre álló eszközzel kell akadályozni, hogy a gabona meg ne romoljon, valóban az a helyzet, hogy nemzete ellen vét, a legfontosabb közellátási cikket, a kenyérméreg nem gondozza úgy, hogy vesztésképp ne származzék.

Minden gazdának be kell tehát látnia, hogy a legmagasabb nemzeti érdekek követelik, hogy az aratás és a cséplés gyorsan, de a legteljesebb szakéssal és különös gondossággal történjék meg. A kezünk tehát minden időt és minden rendelkezésre álló munkaerőt kihasználva az aratást, hordást, cséplést saját és a magyar bazaar érdekében rendszeres szempontjai szerint elvégezzük.

Mit kell tudni a mezőgazdasági árrendezésről?

Az árellenőrzés kormánybiztosa rendkívül fontos rendelkezést bocsátott ki. *A rendelkezés az új gazdasági évre egységes mezőgazdasági árrendszert léptet életbe és ez az egész gazdasági évre változatlan marad.*

Tekintettel a nagyfontosságú rendelet közérdeklő intézkedéseire, szükségesnek tartjuk a mezőgazdasági árrendezéssel kapcsolatban az alábbi magyarázatot közzétenni: A nagyfontosságú rendelet általános és egyetemes érvényű, mert megállapította a búza, rozs, takarmányárpa és zab árát. A rendelet a hüvelyesek, olajos magvak, köles, hajdina mák, mustár, kőménymag, vöröses és fokhagyma, szalánc, takarmány, kenderkörö, lenkörö, gabonaszalma, élősertés, húsárú, tej- és tejtermékek gyapjú és méz

árát szabályozta az egységes mezőgazdasági árrendezés keretében.

A rendelet egyes termékeknél új árat állapított meg, másoknál pedig az érvényben volt árakat tartsa be változatlanul az árrendszerbe és olyan termékek árát is meghatározta, amelyek eddig nem voltak szabályozva.

A bab, borsó, lencse és olajosmagvak területén némi emelkedést mutat. A köles, hajdina és árpa viszont mérsékeltebbé: a termények árát ugyanazt az elmúlt gazdasági év folyamán szabályozták, így az árak nem emelkedtek. A magas árak mellett az ár magasra szökkent. A kialakult árak helyébe most alacsonyabb ár lépett, mint a korábbi árrendezés során. Ugyanígy mérsékelte

asztármag, köménymag, vörös- és fokhagyma árát. A szalastakarmány árát korábban már szabályozták, most annyi a változás, hogy számításhoz vétek a fuvardíjat és a préselési költségek emelkedését. A maglenszalma ára 7.20 pengőről 9.50 pengőre emelkedett. Ismeretes, ugyanis, hogy a maglenszalma pótolja a külföldről be nem szerezhető pamutot. A maglenszalmanak ez az új felhasználási lehetősége a fonóipar keretében kívánatosá tette árának emelését, hogy a fonóipar számára minél több maglenszalmat tudjunk biztosítani.

Az élsörtés és hússértés árának szabályozása megegyezik az áprilisi rendeletben hozott intézkedésekkel. Az élsörtés, sertésbűs és zsír ára tehát változatlan maradt. Ez a tény legjobban bizonyítja, hogy a mezőgazdasági árfronton nem történt olyan változás, amelyet a viszonyok nem indokolnak. A változott borjú és marhabűs árak szabályozása viszont új alapokon történt az egész országra vonatkozólag. Az élő marha és az élő borjú árát nem rögzítették ezúttal sem, de lényeges újítás, hogy a marha- és borjuhús nagyban ára meg lett állapítva. A marhabűs és a borjuhús árának emelkedését a takarmányárak változása és a hússzükséglet biztosítása tette elkerülhetetlenné. Amennyiben az élő állatok árak nem alakulnak a jövőben a most megállapított marha- és borjuhús árakkal összhangban, sorog kerülni az élőmarha és élőborjú árának rögzítésére is. Eddig nem szabályozta a rendelet a birka és bárányhús árát, most ezeket a húsarakat is rögzítették.

A földművelésügyi miniszter a tej termelői árát emelte. Erre is szükség volt, mert az eddigi árak mellett a tejtermelés erősen esökkent. Az árkormánybiztos az új termelői árát alapul véve, szabályozta a tej és tejtermékek nagyban és fogyasztói árát. A tej fogyasztói ára Budapestten 42 fillér lett.

A vaj ára kisebb mértékben emelkedett, mint unyenyivel a tej újból megállapított árának alapján emelni kellett volna. A tej árának emeléséből származó költségtöbblet egy részét a fölözött teje

hártották át, amelyet a gazdák takarmányozás céljára használnak fel. A magasabb előállítás lehetővé tette, hogy a fölözött tej értékét az eddiginél magasabban állapítsák meg és így a vaj árának emelkedési mértékét csökkentésék.

A juhtej és jughomolya ára eddig nem volt rögzítve, most a rendelet a szabadforgalom alakulási áránál alacsonyabb szinten állapította meg a juhtej és jughomolya árát is. A sajt árának újabb szabályozásával egyes sajtnemek ára emelkedett, másoké pedig változatlan maradt. Az árkormánybiztos új rendeletével a mézre és gyapjura megállapított árak ugyanazok, mint amilyenek a mézről és a gyapjú áráról kiadott legutóbbi árkormánybiztosi rendeletek állapítanak meg.

Az árkormánybiztos új rendeletével úgyszólván valamennyi mezőgazdasági termény árának szabályozása megtörtént. A gabonaneműek árát megállapító kormányrendelet, mint ismeretes, már megállapította a májusi szemes kukorica és az Ella-burgonya ősz legmagasabb termelői árát is. Ennek a két termény árának és a vetőmagvak árának árkormánybiztosi szabályozására ezután kerül sor.

A mezőgazdasági termelés érdekében az új mezőgazdasági árak az eddiginél magasabb színvonalon alakultak ki. A most megállapított árak azonban változatlanok maradnak az egész gazdasági évtelen. A kormány árpolitikája arra irányul, hogy, olyan árszínvonalat alakítson ki, amely a mezőgazdasági termelés jövedelmezőségét biztosítja. A mezőgazdasági árak — ismeretes — 1930 után a világgazdasági válság hatása alatt rendkívül mélypontra estek. A termelés hasznát egyáltalán nem biztosító árszínvonalról és az árak az elmúlt évek során lassan emelkedtek és most jutottunk oda, hogy sikerült olyan árakat megállapítani, amelyek egyrészt a mezőgazdasági termelés jövedelmezőségét biztosítják, másrészt pedig biztosítékot nyújtanak arra, hogy a fogyasztók szükségletét a megnövekedett termelés ki tudja elégíteni.

Mekkora volt az oroszországi németek vagyona?

A szovjet-német háború kitérőnkéiméből a német birodalmi gazdasági lapok felelevenítik az „Orosz-németek Szövetsége” által 1939 június 3. és 9. napja között Stutgartben tartott kongresszuson készített simulafást, amely felsmérte az Oroszországban élő németek lélekszámkereteit éppen úgy, mint azt a vagyont, amivel ez a németiség — természetesen még földvagyonát elkommunizáló bolszevista-rezsím előtt — gazdálkodott. Az adatok akkor nem kerültek nyilvánosságra. De eltették

őket és most bizonyára nemesak mi, a természetszerűen összekozatlanabak, de valójában a német közvélemény is meglepetéssel veszi tudomásul azokat.

Kiderül az adatokból, hogy a hajdani cári birodalomban kerkesen 2.500.000 népi német élt. E hatalmas tömegből csupán 700.000 került a békeszerződésék értelmében lett, észt, litván, lengyel és román fenntartóság alá. Ezeket később, a német-szovjet megegyezés értelmében azóta már a birodalom területére telepítették át.

Ezek az áttelepítettek kereken hat-

millió hektáryi földbirtokon gazdálkodtak. A szovjetterületen maradt németseg, kereken egymillió 800.000 főre becsült tömege annakéidején nyolcmillió hektár földet mórshadhatol a magának.

Ennek a roppant földbirtoknak értékét a német statisztikusok 7 milliárd márkóra becsülik, aminek évi hozama félmilliárd márka volt.

E német népi vagyonfömegebez azonban még hozzá kell számítani annak a körülbelül 100.000 főny városi, iparos németnek a vagyonát is, ami a bolszevizmus következtében ugyancsak jórészt megsemmisült.

Ezt a vagyont másfélmilliárd márkára csökkent.

A németeknek tehát lesz mit közegetniük a számlópapíron is, ha a legyerekek már elvégezték leszámoló feladatukat...

A norvégiai birkatenyésztés elősegítése.

A norvég mezőgazdasági miniszterium értesítése szerint a norvég kormány a jövőben nagy súlyt fog helyezni Norvégiának saját termelésű gyapjuval való fokozottabb mérvű ellátására. Evégből a birkatenyésztőknek minden lehető segítséget meg fognak adni és gondoskodni kívánnak arról is, hogy a jövőben minél többen tenyésztenek birkát. Az első konkrét lépés erre a kormány az az elhatározása, hogy azoknak a gazdáknak, akik eddig még nem foglalkoztak birkatenyésztéssel, kölcsönt bocsát rendelkezésükre abból a célból, hogy ilyen irányban berendezkedhessenek. Annak a gazdának, aki ezt a kölcsönt igénybe veszi, köteleznie kell magát arra, hogy legalább öt éven át tenyész birkát, valamint, hogy ezalatt az idő alatt kereskedelmi célból egyetlen birkát sem öl le.

Termelési hitelt a kisgazdáknak!

A liberális gazdasági rendszer az elmúlt évtizedekben nagymértékben megerősítette önmagát és éppen ezért rövidlátó hitelpolitikájával mezőgazdaságunk zavartalan fejlődését. Nem ismerte fel ugyanis azt az egyszerű és a természet törvényeivel egyező igazságot, hogy a mezőgazdaságnak szemlélően olyan ágazata van, ahol nemcsak két-hároméves befektetésből van szó, de nem egy esztendőn keresztül évre terjedő munkaprogram végrehajtását kell vállalni.

Kormányzatunk a közleplejárati gazdahitelek bevezetésével ezt az utóbbi szempontot kívánja szolgálni. Ezeket a hiteleket a pénzügyminiszter elsősorban talajjavításokra, állattalomány fejlesztésére, új termelési módok megvalósítására, öntözőművek létesítésére kívánja fordítani.

A közleplejárata gazdahitelek kezdetét egyidejűleg ötvenmillióban állapították meg, s abból a kataszteri vízta jövedelem tiszteres sorozatú

vehetők igénybe kölcsönök. A pénzügyminiszternek ez a döntése kétségtelenül nagy haladást jelent a liberális pénzügyi politika eddigi vonatkozásával szemben.

Rekord olajhogyétermés Olaszországban.

Olaszországban az olajmagvak ezidei termése örvéndetesen jó. Különösen az olívára vonatkozik ez, amelynek termése minden várakozást felülmúl és évek óta nem látott bő aratást ígér. Ez Olaszország zsiréltatása szempontjából igen megnyugtató körülmény, miután az olíva tölti be az olasz élelajtermelésben a legfontosabb szerepet.

Sajái kereskedelmi flottát alapít a Vatikán.

A Vatikán pápai kereskedelmi flotta létesítésének a tervezését foglalkozik, hogy ilyenformán a Vatikán tengerentúli áru- és élelmiszer-szükségletét minden fennakadás nélkül elláthassák. Egyelőre öt óceánjárót szándékoznak venni, amelyek a pápai lobogó alatt fognak hajózni.

Az amerikai fegyverkezési ipar részükségele.

A szakajtó idevágó jelentései szerint az amerikai fegyverkezési ipar részükségele 1942 közepéig kb. 1.42 millió tonnára becsülhető. Ezzel szemben a saját és a délamerikai bányából nyerhető összes réztermelés 1.65 millió tonnát tesz. Ilyenformán a polgári szükséglet céljaira mindössze 0.23 millió tonna marad szabadon. Miután azonban nem kalonai célokra Amerikának legalább 0.85 millió tonna rézre volna szüksége, a fellelteni hiány igen jelentős.

Tovább apadt a vízzel borított terület kiterjedése.

A m. kir. Földművelésügyi Miniszter jelentése szerint a vízzel borított terület nagysága az utóbbi néten 190 ezer kat, holdról 162 ezer kat. holdra apadt.

Rendelkezés a béréseplesekről.

A m. kir. kormány minden módon igyekszik elősegíteni a eszeplesek zavartalan lefolyását. Ezzel áll kapcsolatban, hogy az iparügyi miniszter a rendkívüli viszonyokra való

tekintettel megengedte, hogy 1942 évben azok is végezhesnek béréseleket, akiknek nincs erre vonatkozó iparigazolványuk. Azt kell azonban igazolniok, községi bizonyítványuk háromhónapos eszeplest gyakorlattal rendelkeznek. A rendelet ban sulyozza, hogy a háromhónapos gyakorlatot igazoló községi bizonyítvány alapján iparigazolványt kiadni nem szabad.

A mezőrendőri kihágások saizuru megtorlása.

A mezőrendőri kihágások és mezőgazdasági lopások — kártétele megakadályozása érdekében a kormány rendeletet bocsátott ki, hogy a rendőri büntető bíróság az ilyen ügyeket soronkívül tárgyalják és hozzanak sulyos ítéleteket. A legnagobb büntetés 600 pengőig tejedhet. A rendelet különösen a mező és kerti lopások megtorlásár hívja fel a figyelmet.

Búzából közepes termés várható.

A búza aratása most már az egész országban folyik. A búza átlagos közepes termésű adott. A szemek lettek és így a termés jóminőségű. Helyenként az esőzések a búza minőségében kárt okoztak.

Rendelték a vadászati tilalmi időket.

A Földművelésügyi Miniszter szabályozta a vadászati tilalmi időket. Az új rendelkezés augusztus hó 1-én lép életbe.

Az 1939/40. évi rendkívüli kéménél által a hasznos vadállományok okozott károk — a fogoly kivételével — többé kevésbé csökkentek és elhez képest a következő vadászati időnyében a tilalmak tekintetében bizonyos enyhülésekre nyílt lehetőség. A mezői nyúl vadászati ideje az elmúlt évihez képest két héttel hosszabb lesz. Az állomány nagyság lehetővé teszi a fácányoknak a vadászati november és december hónapokban. A tőkés kacsaának tilalmi ideje is a többi kacsafajttal egy eszeben — 1942. éven — július hó 15-ig nyert megállapítást. Eltérő az előző évi szabályozástól, az augusztus hó 1-én életbe lépő rendelet április hó 16-tól május hó 15-ig — jóváhagyott lelőési kereten belül — megengedi a sikefajdkakas lelőését.



magvak árának megállapítása
 repcemag. A szokványserű
 repcemag (A központosított
 repcemag) legmagasabb fel-
 adóállomási ára 45.— P/q. Ehhez az
 1941. évi december hó 31-ig
 tartó szállítás esetén 5.— P/q fel-
 adható.

repcemag. Az 5%-nál nem
 idegen keveréket tartalmazó
 repcemag legmagasabb feladó áll-
 omási ára 38.— P/q.

repcemag. Az olajgyártási célra
 készült, érett, szokványserű
 repcemag, olajlevegővel megfelelő
 mennyiségű tavaszi vagy őszi len-
 vágó legmagasabb feladóállomási ára
 38.— P/q.

napraforgómag. A szokvány-
 szerű tisztaságú, rostált, megengedett
 víz- és dobszaga, fehér, szemke vagy
 napraforgómag legmagasabb fel-
 adóállomási ára 35.— P/q. Ehhez
 az 1941. évi november hó 1-től
 tartó szállítás esetén 2 — P/q
 adható.

repcemag. A szokványserű tisztaságú,
 rostált, megengedett víz- és
 dobszaga legmagasabb fel-
 adóállomási ára 45.— P/q.
 Ehhez az 1941. évi november hó 1-től
 tartó szállítás esetén 2 — P/q
 adható.

repcemag. Az 5%-nál nem idegen keveréket
 tartalmazó repcemag legmagasabb fel-
 adóállomási ára 38.— P/q.
 Ehhez az 1941. évi november hó 1-től
 tartó szállítás esetén 2 — P/q
 adható.

repcemag. Az olajgyártási célra készült,
 érett, szokványserű repcemag, olajlevegővel
 megfelelő mennyiségű tavaszi vagy őszi len-
 vágó legmagasabb feladóállomási ára
 38.— P/q.

repcemag. Az olajgyártási célra készült,
 érett, szokványserű repcemag, olajlevegővel
 megfelelő mennyiségű tavaszi vagy őszi len-
 vágó legmagasabb feladóállomási ára
 38.— P/q.

repcemag. Az olajgyártási célra készült,
 érett, szokványserű repcemag, olajlevegővel
 megfelelő mennyiségű tavaszi vagy őszi len-
 vágó legmagasabb feladóállomási ára
 38.— P/q.

Megtalálták a gabonazsizsik irtószert.

Ezt jelenti a budapesti Agro Növény-
 védelmi és Mezőgazdasági Rt. amire
 minden gazda élénken fel kell figyeljen, mert
 az bizonyos, hogy kenyérmagvainknak
 nincs ádázabb pusztítója, mint ez a
 rendkívül szaporos ormányos, mely évi
 mintegy 24 millió q-t kitévő ürater-
 mésünknek majdnem 6%-át, vagyis 1,6
 millió q-t tesz tönkre. E kártétel értéke
 kb. 3.000.000 pengő, de az irtószert
 vezetésével is sokkal súlyosabb kár a
 mai időkben a kenyérmagválnak ilyen
 mennyiségben való elpusztulása.

E veszélyes kártévő irtószóra má-
 sultban is voltak különféle eljárás-
 sok és módszerek használatban. Cél-
 hoz azonban részben elégtelenségük
 részben pedig elszáratlanságuk vagy
 éppen az alkalmazásukkal együttesen
 okozott kártól, nem vételek.

Ilyen eljárás pl. a gabona raktárhoz
 való helyének túlfűtés, tisztántartása
 és szellőztetése. Ez helyes és alkalmas
 intézkedés, de a kártévő pusztítóival
 szemben csak részleges védelem. A gyakori
 állapotok is helyes, de korántsem
 jelent védekezést. A helyiségeknek 50°
 C-ra való felhevítéséhez is — ami vé-
 dekezést nyújthatna — különleges be-
 rendezések szükségesek, ami nem áll
 rendelkezésre a szomszédos túlfűtés,
 vagy a hevítési időtartam túllépése a
 magvakban még a zsizsiknél is nagy-
 báb károkat okozhat.

A helyiségek szátkénevezése, vagy

előmozdítása robbanási és tűzveszéllyel,
 sőt életveszéllyel jár, tehát a gyakor-
 latban nagy ártalmosságban nem al-
 kalmazható.

Teljesen kielégítő eredmények ér-
 hetők el zsizsik ellen az elvetésre szánt
 magvak porozolásával. A kártévő
 pusztító így teljesen elmarad a szőlő
 a puszta, viszont az eljárás nem al-
 kalmazható fogyasztásra szánt mag-
 vakra.

Amint az Agro Jelentő, RAKTOL-
 nevű készítménynek 5%-os oldata a
 fűtési helyiségek, raktárak, malmok,
 vasúti kocsik, stb. falaira, mennyeze-
 tére, padlójára kipermetezve és utána
 a padlózatot alaposan megmossa olaj-
 szappannal, a zsizsik — számos
 gyakorlati megfigyelés szerint — biz-
 tonosan elpusztul. Ahol nincs valamilyen
 peremfal, azaz a helyiségekben a védő-
 szerrel együtt meszelni és a padlót ugyan-
 képpen kezelni kell. A RAKTOL mag-
 kát megvásárolni az hogy meg kell
 szerelni először a zsizsikirtóval elve-
 gőzni, a helyiséget minden piszok-
 tól alaposan tisztítani, hogy a védő-
 szer a legkisebb repedésébe is beha-
 toltasson.

A RAKTOL alkalmazása semmin-
 mű veszéllyel nem jár. 100 ml felület
 zsizsikirtóhoz 100 ml víz szükséges.
 A raktolozás ilyenformán fontos nem-
 zetgazdasági érdek, melyet elkészít
 vagy elmulasztani bűnnek nevezhető.

A GABONAZSIZSIK HALALA E HAT EEIÜ:

RAKTOL

ami egy vérvadát védőszer neve, melynek 5%-os olda-
 tával a gabonataróhelyiségek mennyezetét, falait meg-
 permetezve, vagy bemeszelve, padlóját felsű olva,

KENYÉRMAGVAINK EME I EGGONOSZABB RABLOJAT

OLCSÓN és BIZTOSAN KIIRTHATJUK

FORGALOMBA HOZZA: A GRO R-T.
 BUDAPEST, IV. FEHÉRHAJÓ-UTCA 2.

Az erdélyi gyantatermelés megszervezése.

Az erdélyi gyanta értékestésére Kolozsváron két társaság is alakult. A társaságok elsősorban a gyantagyűjtést fogják megszervezni, azután pedig fizemeket létesítenek a gyanta tisztítására és feldolgozására. Erdély fenyőerdeiben kitűnő minőségű gyantát lehet gyűjteni nagymennyiségben és így rövidesen bizonyára jelentős iparágat fog képviselni a gyantatermelés.

Fűszerkereskedők is árulhatnak kenyereit!

A közlelemzési hivatalok felhívják a közönség figyelmét, hogy kenyereket nemcsak pékek, hanem a fűszerkereskedők is árulhatnak. Sőt a péküzemek utasítást kaptak, hogy lássák el kenyérrel a fűszereket is, hogy a kenyérelosztás zavartalanul bízósítva legyen. Minél több üzletben árulják ugyanis a kenyeret, annál könnyebben juthat a közönség kenyéradagjához.

Szabályozták a gyapju forgalmát.

Az iparügyi miniszter a gyapju forgalmát a következőkben szabályozta: azok a juhártó gazdák, akik maguk is dolgoznak fel házilág gyapjut, fejenként 2 kilogramm, háztartásonként azonban legfeljebb 10 kilogramm gyapjut tarthatnak meg az 1941. évi terméshől. Azt a mennyiséget, amelyet valamely háztartás megkíván tartani, július hó 27-ig a községi előjáróságnál be kell jelenteni. Ha a juhártó gazda több gyapjut akar megtartani, ehhez a gyapjuipari bizottság engedélyt kell kérnie. Az erre vonatkozó kéréseket a jelzett ideig ugyancsak a községi előjárósághoz kell beadni.

A gyapjut megvásárlás végett október hó 15-ig a Futurának vagy valamely vásárlásra jogosult ipari feldolgozó üzemnek kell felajánlani.

Megállapították a burgonya árát.

Az árelenőrzés országos kormánybiztosának felhatalmazása alapján a belföldi burgonya-kereskedelmi egyesület a termelőnek fizetendő újabb árát szabályozta. Az árak a következők: elsőosztályú nyáriörzsa és Gülübaa étkezési burgonya mázsánként 14 pengő. Sárgea és Elia-burgonya

mázsánként 12 pengő. A másodosztályú, 3 centiméternél kisebb átmérőjű burgonyáért az ár felét fizetik. Az árból levonható a szállítási költség.

Az erdélyi fuvardíjak leszállítása érdekében.

Az Erdélyi Gazdasági Tanács, foglalkozott az erdélyi teheráru forgalom megszervezésének kérdésével. A tanács elhatározta, hogy az államvasutak igazgatóságához fordul az erdélyrészi szállítási díjletelek csökkentése érdekében. Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács a kedvezményt darabárura, továbbá különösen fontos anyagok szállítására kérte. Így a szén és székelyföldi faszállítmányok díjának megállapításánál is a kedvezményes fuvardíj lesz alkalmazva.

A kivitelei szarvasmarha ára.

A Németországba és Olaszországba szállított szarvasmarha árát a következőképpen állapították meg: elsőosztályú ökör 1 pengő 60 fillér, másodosztályú 1 pengő 47 fillér, harmadosztályú 1 pengő 31 fillér, elsőosztályú tehén 1 pengő 36 fillér, másodosztályú 1 pengő 29 fillér és harmadosztályú 1 pengő 25 fillér. A súly elősúlyban értendő akkor lemerve, amikor az állat külföldi rendeltetési helyre érkezik.

Az idén felépítik már a székelyföldi gabona tárházakat.

Közöltük lapunkban, hogy a földművelésügyi miniszter a meglévő gabona tárházak mellett újabb tárházak építését határozta el. Sepsiszentgyörgyön, Csíkszeredán, Kézdivásárhelyen és Székelyudvarhelyen a tárházak rövidesen elkészülnek és jövőre már megkezdik működésüket.

A búza és rozsliszt legmagasabb ára. Az árelenőrzés országos kormánybiztos megállapította a búza és rozsliszt árát és malomtermékek magasabb malmi, nagykereskedelmi fogyasztói árát. A rendelet értelmében kiskereskedők az általuk tételezett beszerzési ár és fuvarköltségéhez búzadaránál és nullásrozslisztnél a 68 és az egy rozslisztnél legfeljebb 3 fillér, kiskereskedői felárat számíthatnak a búzadaránál és az egy rozslisztnél a 46 és az egy rozslisztnél a 46 fillért. A fogyasztói árak az azonos mennyiségű és azonos minőségű területeken nem haladhatják meg a búzadaránál 68 és az egy rozslisztnél a 46 fillért. A fogyasztói árak a csomagolási költséget is magukba foglalják.

Mit jelent a nagy V betű?

Az egész Európa mostanában a német propagandakampusok jegyében áll, amely mint valami népszavazás jelképezi a százmilliók együttesét a német harccal és győzelemmel az együttérzést juttatja kifejezésre a „V” betű, a Viktoria (győzelem) kezdetűje. Ezzel fejezi ki a közönséget, hogy az Európáért harca a német győzelemmel végzős ez a jel csak azt illeti meg, a lobogói még nem láttak vissza a német harccal és győzelemmel voltak. Ez a „V” betű most az pári szárazföld számtalan városa egyre-másra feltűnik az utcákon. A sajtóban ellenállhatatlanná magára vonja az olvasó figyelmét. Repülőgépek „V” alakban tüzelnek fel a levegőben s a rádió ezt sugározza ki az éterbe.

Gazdák Biztosító Szövetkezet

Alapítva: 1899.

Magyarország egyedüli állami érdekeltségű, színművészeti biztosító szövetkezele.

Kartelen kívül!

A biztosítás minden ágával foglalkozik igen előnyös díj- és feltételek mellett. Vezér, fő- és helyi képviselők minden városban és községben.

Erdélyi Fiókgazgatóság:

Kolozsvár, Horiyh-út 6. szám. — Telefon 36-

magyar nemzet verses története

JÖN A TATAR...!

*Fekete vészfelleg tornyosult ijesztőn,
Tükös szél süvített messziről dermesztőn.
Juhos barábtól a rémület ömlik,
Hogy egy horda erre mifelénk özönlik.*

*Batu kánnak serge, mint szennyes áradat,
Gátalan hömpölyög, s jöttében nő, dagad,
Nincs, ki megállítsa, nincs, ki visszaverje,
Hová lép, nem nő ott se bokor, se cserje.*

*Kuthen kun királynak népei megfutnak,
Ki tud ellent állni zúgó áradatnak?
Magyarország földjén kérnek menedéket,
Mert a tatár gyilkol, rabol és feléget.*

*A király lelkére súlyos gonatok ültek,
Lomha keselyűkként el sem is repülték,
Szorgos elszárással készül védelemre,
S hívja csatasorba a magyart mind rendre.*

*Am a kún szemét szúrta a kemény magyarnak,
Hitvány jósvények ütten mit akarnak?
Tudán ép a tatár hírnökei lesznek,
Kiket a tolar kún előre eresztett...*

Ormeister úr, mit csináljak?

Az orosz-lengyel mezőkön fáradtan ugattak az emberek. Az idő homokóráján véresen perogtek a napok. Már 1915 szeptember 28-át írtak. Este volt sötét, túl a drótszövényeken, az ágyúdörgés szünetében halkán kondult egy távoli harang.

Kuzorowskánál, egy félíg szétlőtt, elféretlőt állatnak néztek farkasszemet derék 24-es honvédeink körében legénykedő oroszokkal. A 8. század nem ismerkezett az agyongyötört 4. század felváltására. Ez azonban a sűrű golyózáporban igen lassan történt. Az orosz, mintha megérezte volna, ezt az időt választotta ki a támadásra, a jól „megszorgozott” állás ellen. A 8. század parancsnoka még lejelölt két szakaszt igazította a helyes vonalba, a támadás, mintegy 30 lépésnyi szélességben, és véletlenül átvágta a szövvényes drótkadályt s a sűrű gyorsasággal, irtózatos „huri-huri”-zás mellett, rátámadt az összerombolt állásra.

A támadás meglepetésszerű volt. Azonban nem meglepette a magyar, hogy egy pillanat alatt felismerje magát. Ábrahám örmester álltatta a helyes világitópisztollyal és gyalogsági ásóval a keskeny és legközelebbi mellvédre ugrott. A világitópisztollyal lött és világitott egyszerre, a gyalogsági ásóval pedig csépelte a berontó oroszokat. Több sem történt, a 24-eseknek. Mint a tigrisek, úgy estek neki a magyar, s akiben a váratlan támadás mégis a visszariadás érzését keltette, az úgy

rázta le magáról ezt a hitvány gyöngöseséget, mintha a ruhájáról kellett volna egy cserebogarat lepöccsíteni.

— Hajrá! Ne hagyj magad, a keservit ennek a szűk világnak! — ropogtak a csontok, hörögtek a torkok az iszonyú forgatagban.

A küzdelem tetőfokán azonban újabb erős orosz lökések érkeztek s egy levágott ellenség helyett, mintha kettő termelt volna a hősi erőfeszítéssel viaskodó magyarok előtt. Mintha a földből nőttek volna ki, bosszorkányos gyorsasággal ugráltak az állásainkba s diadalittasan teperték le a mindjobban gyengülő hős csapatot. A támadókat egy orosz főhadnagy vezette, aki merészsen ugrott fel az egyik mellvédre s a felvilágot pisztolyok fénye mellett éppen Rosta cigányt vette célba, aki megbabonázottan nézte az orosz tiszt behemót alakját.

Ábrahám örmester, aki oroszlánként küzdött szakasza élén, már talán a tizedik oroszot küldte a másvilágra, látta, hogy Rosta cigány gyámoltalannul, szinte eszekeve néz az orosz főhadnagra, Szerette volna odaordítani Rostának:

— Ne hagyj magad, cigány!

Ugyanabban a pillanatban a cigány is felszabadult a lenyűgözöttség alól s úgy érezte, mintha megfeszített volt volna az ereje és a bátorsága. De még nem volt biztos a dolgában, s így félszemmel Ábrahámra nézett és kétségbeesetten odakíváltotta:

— Mit csináljak, örmester úr!

Ábrahám felujjongva kiáltotta a hősnek induló cigány felé:

— Szűrd le, ne gondolkodj!

Es Rosta abban a pillanatban szúrta, mint a gép, a főhadnagy holtan bukkott le a mellvédéről. Katonái egy percig elhülten néztek a lezuhanó parancsnok után s azután, mint akiket végigostoroztak, rémült rebbenéssel visszafordultak s hanyatt-homlok menekülésbe kezdtek. A hadiszerekes megfordult. A jól irányított szúrás és bátor fellépés a magyarok oldalára billentette a sikert, s rövid negyedórán belül már csak az elesettek feketéllő tömege és a sebesültek jaggatása tanuskodott arról, hogy az összelőtt állásban ádáz harc folyt a győzelemért.

Hős huszonnégysesink nem törődve a fáradalmakkal és sebesülésekkel, Rosta cigány köré sereglettek, aki csak akkor vette észre, hogy állítotték a lábát, amikor örömeiben ugráncolni akart.

Aztán felváltották a hős fiúkat s mánap már rózsaszínű tábori lap vitte a hírt haza a kicsi falucsukába:

— Azs úgy vót, tudjátok, hogy gyűtt a muszká...

— Rosta írt haza a szülőfalujába.

Azt viszont már csak a hadikrónika jegyezheti fel, hogy az orosz főhadnagy haláláért és a hősi magatartásért Rosta honvéd első osztályú ezüst vitézségi érmet kapott.

Igy lett a gyámoltalan cigányból is hős, akivel megbecsül az utókor s megbecsül a Haza.

(K. U.)

Lukács József.



*Kalászt érlelő boldog Isten,
Te láttad, mennyit szenvedünk itt lenn.
Örök szemed végig figyelte:
Mi volt napunknak nyugta, s kelte.*

*Most, hogy búza hull a kalászból
— Mint itt, jobb, szebb sehol se máshol
Add, hogy újbúza-kenyerünket
Nevedet áldva, seghessük meg...*

*Kenyér, imádság: egy a medrük,
Szívünk' s szívédnek egy a kedvük,
S ha meglőrjük az új kenyeret, —
Érezzük: Isten, aki szeret...*

P. Jánossy Béla.

Apróságok - Adomák

Palmyra.

A szíriai háború a napokban elérte Damaszkusz és az Eufrátis középső folyása között fekvő Palmyra romvárost, amely évszázadokon át a feledésbe volt, csupán a történetek és régészek előtt ismeretes. Ez a település, amelyet már Krisztus előtt Tadmar néven említ meg egy asszír király, a szíriai oázisok között a legészakabbra fekvő volt. Később Hadrián császár alatt Hadrianopolisnak nevezték, majd római kolóniává tették. A város virágzása arra az időre esik, amikor egy hatalmas arab birodalom székhelye volt. Ez a birodalom ítiközé állam volt a rómaiak és part-

husok között, lakossága karaván kereskedelmet folytatott és főleg a Krisztus utáni III. században virágzott Zenobia császárnő uralkodása alatt. A császárnő büszkén hirdette, hogy Cleopaltrától származik. Amikor azonban hadba keveredett Marcus Aurélius római császárral, vereséget szenvedett, foglyul ejtették és Rómába vitték, ahol mint nagy tisztelbent álló matrózna halt meg. A császár csapatai a várost szétrombolták. A romok, amelyek most a szíriai háboruban a helységet ismét híressé teszik, csak a XVII. században váltak ismertté, amikor néhány utazó élete kockáztatásával jutott el azokhoz. Palmyra arról is híres, hogy nagy számmal találtak ott arám nyelven írt feliratokat. Ezek nagymértékben

hozzájárultak ennek a Krisztus korabeli nyelvnek a megismeréséhez.

Nappalivá átalakítható hálófülkék

A napokban tette meg első próútját a német birodalmi vasutak rendszerű hálókocsija, melyet az digi tervek szerint a legrövid időn belül már át is adnak az államos forgalomnak. A birodalmi vasutak ennél az újításnál abból a fésvésből indult ki, hogy a hálókocsija a lehető legcélszerűbb módon megépíteni és az utazóközönség minden elérhető kényelmet biztosítani kell. Ilyenképpen merült fel egyágyas fülkék gondolata, mely csakhamar a megvalósítás is köve Sikerült az úgynevezett „egymegyeket“ megkonstruálni. Ezáltal

egyágyas fülke problémája megoldódott.

Ezekben a szakaszokban az utas valóban megtalálja kényelmét és nyugalomát még a leghosszabb út folyamán is. A hálófülkék az utas maga, egyetlen kézműdolgozóval, kényelmes nappali fülkévé alakíthatja át. Az így és mosdó eltűnnek, helyettük pompás karosszékkel varázsol a filmet technika leleményessége. A fülkét toloajtó köti össze egymással, nyelceket kívánság szerint nyitva vagy zárva lehet tartani.

A haleset különös hatása.

Egy francia kislány gépkocsibalást következtében súlyos agyrázkóást szenvedett. A kórházban naponta öt eszméletlenül feküdt. Mikor elállt, azt a különös megállapítást tette, hogy a szerencsétlenség következtében emlékező tehetsége rendkívül megjavult. Hosszú verseket egy-egy elolvasás után el tudott mondani. Az ezéltől évekkel történt személtelenség áldozata ma már megadagolott abból, hogy kitűnő emlékező tehetségét színpadokon értékesíti.

Fa, amelyik posztót szolgáltat.

Az amerikai Equador köztársaságban van egy fafajta, amelyik posztóból hasonló anyagot szolgáltat. A fát legelő hosszabb ideig forró vízben áztatják, majd fakalapáccsal addig lapátják, amíg nemezszerűvé válik. Az anyag teljesen olyan, mint a neopozított, kitűnő ruhákat lehet belőle készíteni.

Hidegen használatba a peccésviasz.

Egy vegyész olyan peccésviaszot állított fel, amely tubusban tartva kiemelhető és a levegőn megszilárdul. Új peccésviasz feleslegessé teszi a peccéssel anyag hővel való megolvasztását.

Védekezés a zsebmetszők ellen.

A világvárosok nagy forgalmában a nagyok büntényei a zsebmetszők, a rendkívüli gyorsasággal dolgozó zsebmetszők ellen mindenki védtelen. Úgy látszik, az embernek az ilyen bűnösök módján akarja egy szabó megakadályozni, hogy a zsebmetszők munkája sikeres legyen. Alumínium balakák átszőtt vászonnál készült szövetet, amelyet a zsebmetszők nem tudnak a leglétezőbb eszközzel sem átgátni.

A legmagasabb fák.

A világ legmagasabb fái az ausztráliai eukaliptusok. Ezek 150-160 méter magasságot érnek el. Az ausztráliai mamuti fenyők legnagyobb magassága 140 méter.

A nálunk élő fák magassága az említett magasságokkal szemben egészen jelentéktelen. A jegenyefenyő 75 méter, a lucfenyő 60, az erdei fenyő 48 méter magasságot ér el. A tölgy legfeljebb 35 méter magasságra nő.

Jó megoldás

Az orvos a betegnek elrendeli, hogy csak egy szivart szívhat el ebéd után. A beteg néhány hét múlva felkeresi az orvost, aki örömmel állapítja meg, hogy milyen jó színben van. Miközben örömezzve rágogatja a betege kezét, a beteg így szól:

— Még meg se hisznek, hiszen naponta ötször ebédelek, hogy 5 szivart elszívhatok.

Tanácsadó

Minden tanácskerő levélhez mellékelendő 70 fillér, az orvosi levelekhez 1 pengő. Ezt bélyegben is lehet küldeni.

G. M. A Békási szorosban, illetőleg a Gyergyókökai község határában fekvő Zsedán völgyben valóban van egy eszékőbarlang. Sajnos, a barlang csak 250 méter hosszúságú és nem valószínű, hogy további járatait fedeznék fel. Azonban így is, minthogy a Székelyföldön hasonló barlangok nemigen vannak, mint szép látványosság, figyelemre méltó.

D. L. Irtnuk már erről, hogy a hányatnak éppen úgy szüksége van vízre, mint bármilyen más háziállatnak. Zöldtakarmányozás mellett a víz mennyisége kevesebb lehet, száraz takarmányozás mellett azonban nagy gondot kell fordítani az állandó friss és tiszta víz nyújtására.

F. L. A lenyelvek jerszebinka pálinkája nem gabonából készül. A piros berkenye bogycát főrezik be és erjesztik meg. A berkenye nálunk is honos fa és természetét sok helyen pálinkafőzésre is használják. A Felvidéken helyenként a berkenyepálinkát általában ismerik.

K. F. A kérdéses víz elvezetésére betoncsövet ajánlunk. Kisebb méretben raktárról beszerezhető. A mázas kövacsok kényesebb, mint a betones. Ha ugyanis feltetésnél nem járunk el kellő gondossággal, könnyen törés következhetik be. A betonesnél is vigyázni kell a földdel való helyes alátámasztásra.

SZERKESZTŐI ÜZENETE

Alább felsoroltaknak köszönhetően mondunk a bejelentett új előfizetőkről.

K. F. Székelyvárság, B. M. Gyergyószentmiklós, V. J. Buzá, D. A. Vico, B. T. Szajdóvárhely.

ELOFIZETŐINKHEZ! Amint meg-előző számunkban közöltük olvasóinkkal kiküldöttünk közül Vinczeffy Sándor a Hívások meggyében levő előfizetőinket kereri fel folytatódatosan, míg Tóth Imre folytatja munkáját Szolnokokba meggyében. Kérjük az ön előfizetőinket, akik az említett meggyében laknak és hátrétekosak, hogy szíveskedjenek megbízottainknak befizetni a hátrétekos összegeket. Azért közöljük előre, hogy megbízottaink mely vidéket keresik fel, hogy a hátrétekosoknak idejük legyen arra, hogy a pénzt összeszedjék és megbízottunk általa alkalmával átadhassák fennálló tartozásukat. Mintán az év első fele már eltelit, senki sem mondhatja azt, hogy miért kérjük ilyen hamar a f. évi díjat, mert ismeretes mindenki előtt, hogy milyen nagy nehézségekbe kerül a lap előállítás, különösen most, amikor mindennek az ára emelkedik és más csak a legmérsékletesebben emeltek a díjat, holott a drágulás jóval nagyobb, mint amennyivel mi többet kérünk előfizetési díjban.

Postautólevényben is küldünk felszámítást és kérjük azokat ahikhez ilyen érkezett, hogy a feltüntetett összeget küldjék be.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: Hf. P. L. Nagyvárad 6.20, B. Gyergyószentmiklós 6, N. G. Csikszereola 5.70, K. P. F. A. Gyergyóvársárhely 3.10, B. I. Hídal 6.20, U. J. Bereszteleke 6.20, özv. V. Gy. né 6.20, J. B. V. Magyarvárság 6, B. M. Bánffyuhány 6.20, Szalacsról: L. E. 6.20 és L. F. 6.20, P. B. Szatmárnémeti 87.83, özv. V. J. né Kézdimártonfalva 3, Cs. I. Gyergyótolgyes 6.20, F. Marosvásárhely 6.20, N. D. Marosjára 11.20, K. M. Mezőpanit 6.20, B. J. Hídalmas 6.20, M. J. Szentjók 6.20, G. kőr Székelyhíd 7.20, B. K. és H. K. Hídalmas 6.20-6.20, K. és P. Székelyvárság 6, F. M. Póka 6.20, Sz. Gy. Nagykágya 3 pengő.

Szerkesztésért felel: PAP JÁNOSY BELA DR.
Felelős kiadó: TÓTH KÁLMÁN.

T. BODOLCSI KÖNYVTÁR
KOLOSZVÁR
Szent György tér



Július-vég, nyárdelelő,
Melegedet most szedd elő.
Önts napodnak aranyvedrét,
S fürdőzőknek töltsd a kedvét.

Tanuld meg!

Miért görbül az uborka?

A piacon, de kertjeinkben is gyakran látunk elgörbült korcs uborkát. Sokszor az egész kosárba csak ilyen jut. A kertészek jól tudják, mi okozza ezt, mégsem tudnak ellene tökéletesen védekezni. A görbülés oka lehet először is a hibás megtermékenyülés, ami az öntözés, eső vagy nedves időjárás okoz. Akkor is elgörbül az uborka, ha betegség támadja meg (ragya), vagy ha fiatal korában valahol meg-rágja egy állat. Sokan a talajt vagy a magot hibáztatják, de ez csak egészen kis mértékben befolyásolja a termés növekedését. Az elgörbülés ellen még a legbiztosabb védekezés, ha 1/100-os bordói lével 2—3 hetenként permetezzük és virágzókor nem locsoljuk a növényt, legfeljebb a tövét.

Mikor terem jól a szamóca, málna és ribizke?

E növények nyári gondozása éppoly kevéssé hanyagolható el, mint a gyümölcsjéjé vagy veteményeskerté. A letermelt szamóca jól fejlődik a letaposott, megtörtelt legalsó leveleket, eltávolítjuk a fiatal és korcstermekkel meg-
rakott szárait. Azokon a kijelölt töveken, melyek a leg-
jobbban virágoztak, fajtajelleget tisztán megtartották és
bő termést hoztak, az indákat meghagyjuk és mikor már
gyökeresek, fekdzük, félárnyas, jól beöntözött szaporító-
ágyba ültetjük, esetleg egyenesen végleges helyére is, ha
megfelelően öntözhetjük nyáridőben. Különbön csak szeptem-
ber hónapban kezdjük meg az új táblák telepítését. Nagy-
on fontos a málna gondos kezelése is, mert magára hagyva
nagyon eladul. Egy-egy jőróben lévő tő körül csak a leg-
közelebbi 4—5 erős tősarjat tűrjük meg, a többi gyökeres-
től eltávolítjuk. Ezeket a meghagyott hajtásokat is jól szét-
kötözük, hogy a napfény mindenütt érje őket és alaposan
beérlelje. Ha tavasszal vagy előző ősszel nem sikerült trá-
gyához jutnunk, úgy most is javíthatjuk a sorközök földjét
bármilyen szerves trágyával. A málna nagyon igényes eb-
ből a szempontból. A ribizkebokrok alját és sorközzeit ismét-
elten kapáljuk meg és a sűrűn beárnyékolt töveket házzuk
szét a szélő vesszők leköltözése útján, hogy a bokorba be-
lülől is hatolhasson elegendő érlelő napfény. Nyári nagy
melegben ajánlatos a köszmétebokrok tányériába egy-egy
kanna vizet is önteni, különben túlgyorsan ledobja leveleit.

A paradicsom kezelése.

A paradicsom kezelést igényel, mert különben nagyon
erősen megsűrűsödik, elbokrosodik. Termése sok lesz ugyan,
de apró és nem eléggé édes, nehezen érke be és a zöme kint
marad prédájára a tél hidegének. Bármely fajtáról van szó,
egy vagy két szára nevelendő. A levelek eredényénél nőt
másodrendű hajtásokat (fattyúhajtást) mielőtt megerősöd-

nének, ki kell törölni, mert a megtartott főhajtástól és
azon lévő terméktől elvonják a táplálékot. Ugyanakkor
erősítjük is meg egy-két kötelekkel karóhoz a magasabbi
hajtásokat, mert a szél a paradicsom szárát könnyen me-
törli. Permetezése szinte olyan fontos, mint a szőlőé. H-
vonta egy-kétszer 1/100-os bordói lével öntetlenül védeke-
nünk kell a veszedelmes ragyabetegsége ellen. Nem ki-
magasabbra nevelni 1.40 m-nél, mert a legfeljő termés
már ígysem érnek be. A hajtások végét augusztusban levé-
jük (csomkazzuk). A túlsűrű lombzatból augusztus vég-
gyéríthetünk valamit, hogy így hamarabb érjen és édesen
legyen a termés.

Virágágások gondozása.

Virágos kertben az ágyásokban távolítsunk el mind
elnyitott fejet, hacsak nem öhajunk magot fogni valamit.
Öntözünk úgy, mint a veteményes kertben, mert a virág-
gyökerei is legalább 15—20 cm mélyégyől szívják a le-
több vizet. Pázsit gondozása locsolásból, szorgos kaszala-
ból, hengerléssel és műtrágyaoldatokkal való locsolás-
ból. Rózsákat elnyitás után vágjuk vissza, hogy ön-
erőteljesen másodrendű hajtásokat, esetleg másodvirá-
g hozzanak. Nagy sulyt kell fektetni a hajtások beérésére és
a túlsűrű koronából vágjuk ki a felesleges vékony hajtá-
kat. Megmaradt öreg csomkokat mielőbb vágjuk vissza
élő rózsig és a sebhelyet kenjük be olívbajszal. Siettetty
a seb beforradását, ha nedves mohával kötözzük be. De
lakk mellékhatásait a leveleibőljakkban távolítsunk el. Le-
jében kötözzük őket karóhoz.

Négy szemközt



- Mária, küldd ki a papagályt.
- Miért küldjem ki?
- Mert négy szemközt akarok veled beszélni.